

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Lovforslaget indebærer ændringer af en række love inden for Undervisnings- og Forskningsministeriets område som led i den afbureaukratiserings- og regelsaneringsproces, der er i gang i ministeriet. De enkelte forslag kan opdeles i tre grupper, der alle er led i denne proces:

- a) øgede frihedsgrader på erhvervsrettede ungdomsuddannelser,
- b) decentralisering af beslutningskompetence til en række uddannelsesinstitutioner under ministeriet og
- c) forslag til en klarere og enklere regelstruktur.

De enkelte forslag er en naturlig fortsættelse af den afbureaukratiseringsproces, som er begyndt med de seneste års reformer og lovrevisioner, og som begrunder et samlet lovforslag. Det indebærer især en betydelig regelsanering, hvor bestemmelserne for de enkelte områder samles i hovedlovene for områderne, og hvor ministeriets samlede lovgrundlag ajourføres, sådan at overblikket ikke belastes af forældede og nu overflødige bestemmelser.

Hovedpunkterne i lovforslaget

A. Øgede frihedsgrader på erhvervsrettede ungdomsuddannelser

Frie erhvervsskoler

Erhvervsuddannelsesloven og loven om de erhvervs-gymnasiale uddannelser binder idag uddannelserne til de godkendte erhvervsskoler. Ganske vist er der i erhvervsuddannelseslovens § 18, stk. 2, hjemmel til at godkende, at også andre skoler, institutioner og virksomheder kan udbyde uddannelserne og opnå statstilskud til direkte undervisningsudgifter samt i et begrænset omfang til fællesudgifter. Men hjemmelen er ikke fulgt op med muligheden for at opkræve delvis betaling for deltagelsen i undervisningen og prøver m.v. Der er derfor ikke reelt samme mulighed som inden for fx. grundskole- eller gymna-

sieområdet for at opbygge friskoler uden for det etablerede system.

Forslaget har været forelagt for Erhvervsuddannelsesrådet, der har afgivet en delt indstilling. Arbejdsgiversiden har tilsluttet sig princippet om betaling ved de frie erhvervsskoler, medens arbejdstagersiden har ønsket at fastholde princippet om vederlagsfri undervisning.

Forslaget medfører ikke generelle undervisningsafgifter på erhvervsuddannelsesområdet. Eventuelle friskoler vil være i konkurrence med de ordinære erhvervsskoler, hvor undervisningen fortsat er vederlagsfri.

På det erhvervs-gymnasiale område er det slet ikke muligt at drive frie skoler. Efter loven er det kun erhvervsskoler, der kan udbyde uddannelserne til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen. Der er således ikke som efter erhvervsuddannelsesloven eller som for de gymnasiale uddannelser iøvrigt mulighed for frie skoler. Der er ingen reel begrundelse for denne forskel. Det har derfor været vanskeligt at begrunde afvisningen af konkrete ønsker om at etablere frie erhvervs-gymnasier. Forslaget giver alene mulighed for friskoler, medens virksomheder m.v. ikke - som efter erhvervsuddannelsesloven - får mulighed for at udbyde uddannelserne.

I lighed med erhvervsuddannelsesloven bør staten kunne yde tilskud til direkte undervisningsudgifter og i begrænset omfang til fællesudgifterne svarende til, hvad der gælder for frie grundskoler og private gymnasier m.v. Det offentlige tilskud antages derfor at blive 70 - 80% af tilskuddet til offentlige skoler. Derfor skal frie erhvervs-gymnasier have mulighed for at opkræve betaling for deltagelse i undervisning og prøver i det omfang, som andre sammenlignelige friskoler kan.

Forslaget har været forelagt for Erhvervsuddannelsesrådet, der har indstillet, at frie erhvervsskoler forudsætter, at det er skoler, der samtidig udbyder relevante adgangsgivende erhvervsuddannelser. Med hensyn til delvis betaling for undervisningen m.v. er indstillingen delt. Arbejdstagersiden ønsker at opretholde princippet om vedrelagsfri undervis-